

ONE EUROPE

Copenhagen

30.06.2023

EU har brug for et nyt København

Danmark skal arbejde for, at udvidelsesforberedelserne færdiggøres under dansk EU-formandskab. Det handler ikke kun om at stille krav til nye ansøgerlande. EU må også selv blive "optagelsesklar".

Skrevet af

Lykke Friis

✉ lykke@thinkeuropa.dk

”Gråzoner i Europa er en invitation til Rusland”, lød det fra en tidligere baltisk minister, da Udenrigsministeriet og Tænkertanken Europa onsdag holdt konference om EU’s udvidelse. Ukraines vice-premierminister Olga Stefanishyna var ikke overraskende endnu mere klar i spyttet: ”Vores soldater lytter, når EU og NATO-landene mødes. Medlemskab er et spørgsmål om vores sikkerhed”. At også flere og flere EU-lande ser udvidelsen af EU som hovedvejen til Europas stabilitet, er Frankrigs Emmanuel Macron det bedste eksempel på. Hvor Frankrig tidligere var skeptisk, er landet pludselig blevet udvidelses-frontkæmper.

Under overfladen lurker imidlertid realiteterne. Endnu mere end de forrige udvidelsesrunder vil en ny stor EU-udvidelse ændre samarbejdet fundamentalt. Hvordan skal et EU med op mod 36 lande kunne fungere med spilleregler, der er skruet sammen til 27? Og hvad fordelingen af midler i EU’s landbrugs- og regionalpolitik, når især Ukraine med 40 mio. hektar landbrugsjord skal optages? Når spørgsmålene stilles på denne måde, er det sket med halleluja-stemningen. For hvilket land rækker hånden op, når spørgsmålet er, om de vil afgive en kommissær, vetoret og stort set alle deres støttekroner fra EU?

LÆS OGSÅ

EU'S UDVIDELSE

Kreativitet i udvidelsespolitikken: Ukraines vej mod EU-medlemskab

Af både politisk-institutionelle og økonomiske årsager virker et snarligt ukrainsk medlemskab urealistisk. Men Ukraine kan stadig sluses gradvist ind i EU-samarbejdet - hvis EU tænker kreativt.

Frem for at besværgе vigtigheden af udvidelsen, bør EU-landene derfor trække i det berømte arbejdstøj. Det nytter ganske enkelt ikke kun at stille krav til ansøgerlandene om, at de skal være optagelsesparate; EU må også selv blive "optagelsesklar". Faktisk indgår det i de spilleregler for udvidelsen, som det daværende EF blev enige om på topmødet i København i 1993. Naturligvis må EU-landene her ser på de institutionelle spilleregler. Men endnu vigtigere er det, at EU ser alle politikområderne, lige fra landbrugs- over forsknings- til regionalpolitikken, efter i sømmene. Det skal også ske inden for de kommende år, fordi EU's nye syvårige husholdningsbudget kommer til at løbe fra 2028-2034. Hvis ikke EU-landene inden da får tilpasset budgettet til det nye forstørrede EU, risikerer ansøgerlandene at måtte vente mere end ti år. Da Danmark har EU-formandskabet i sidste halvdel af 2025, bør Danmark allerede nu arbejde for, at denne store udvidelsesforberedelse færdiggøres under dansk ledelse. Helt lige som Danmark sad for bordenden i 1993, da optagelseskriterierne, de såkaldte Københavnerkriterier, blev vedtaget og ikke mindst da optagelsesforhandlingerne blev afsluttet i København i 2002. Kort sagt: EU har brug for et tredje København.

Udover at sætte fart på de interne udvidelsesforberedelser må EU-landene også gøre op med den selvmodsigelse, der allerede præger udvidelsesdiskussionen. Lytter man til europæiske stats- og udenrigsministres taler, kan man være helt sikker på, at de indeholder et flammende tilsagn om, at udvidelsen skal ske så hurtigt som muligt. Lande skal hverken efterlades i en gråzone eller i et geopolitisk ingenmandsland. Længere ned i talerne kommer så understregningen af, at overliggerne for medlemskab ikke må sætte bare en centimeter ned. Nej, Københavnskriterne skal opfyldes til punkt og prikke, hvilket nærmest ophæver løftet om en hurtig udvidelse. For hvordan skal ansøgerlandene – og særligt et land i krig - dog kunne løfte denne mammutopgave på rekordtid? Set i det lys er der ingen vej uden om: EU må begynde at overveje modeller for, hvordan ansøgerlande gradvist kan sluses ind i samarbejdet uden at der sættes spørgsmålstejn ved endemålet, nemlig det fulde medlemskab. Ellers risikerer EU ganske enkelt, at gråzonen fastholdes.

LÆS OGSÅ

UDVIDELSE

Ukraine har ikke brug for en parkeringsplads

Hvorfor ikke invitere kandidatlande med til hvert andet topmøde ved udvalgte emner? Ved at kombinere nyt og gammelt vil EU imødegå frygten for, at EU er ved at oprette permanente parkeringspladser.